

Børn på kanten af fællesskaber

Nogle børn har brug for ekstra hjælp fra deres voksne i vuggestuen eller børnehaven i kortere eller længere tid. Det kan der være mange grunde til. Den grund jeg gerne vil skrive om her, handler om den hjælp et barn har brug for, når barnet ikke føler sig som - eller er en del af fællesskabet. Det er et alvorligt problem for det enkelte barn, men i mine øjne også for gruppen.

Nogen gange kan det godt se ud som om, at enkelte børn slet ikke er interesserede i fællesskabet. De er måske stille, ikke kontaktsøgende og trækker sig. Andre er meget voldsomme, slår, skubber eller forstyrrer de andre børn. Hvad med disse børn - det ser jo ikke ud som om at de har brug for fællesskabet... - men det har de!

Alle børn vil gerne være en del af fællesskabet - et stort eller lille - det tror jeg på. De børn jeg taler om her, har bare ikke fundet ud af hvordan man gør endnu. Det er vigtigt at de lærer det, ellers vokser problematikken og kan komme til at fylde- og styre alt for meget.

Kommer det så vidt, så bliver det en daglig kamp disse børn kommer til at kæmpe. De kæmper for at finde vejen ind! For de stille børn, er det en kamp der foregår i det skjulte og man skal se godt efter for at opdage hvad der er på spil. For de udad reagerende børn, er det en kamp som omgivelserne får at mærke. Men en kamp er det, og man må spørge sig selv hvorfor ... Hvorfor leger de ikke bare som alle de andre, det er da meget bedre for dem selv, er det så svært?

Opgaven med at hjælpe disse børn, er en grundsten i vores daglige arbejde, og en problemstilling vi arbejder for at løse hver eneste dag. En fuldstændig forudsætning for at komme nogen vegne er, at vi voksne har en god relation og kontakt til barnet. Vores indsats handler derefter dels om at forstå, hvad der gør det så svært for et barn at finde vej. Det kan der være mange grunde til og der er altid variationer. Det kan f.eks. være et ikke aldersvarende sprog, manglende tro på sig selv eller dårlige erfaringer med fællesskaber, som bare hænger ved. Vi skal huske at det aldrig er barnet selv der er problemet!

Sideløbende med det, handler vores indsats om, at disse børn føler sig velkomne i de fællesskaber vi voksne etablerer. Det gør vi f.eks. ved at vi tilpasser stemning og rammer, så barnet føler sig tryk og accepteret sammen med de andre børn der også er med. Det er så vigtigt at vi direkte eller indirekte får guidet barnet ind i forskellige sammenhænge, hvor barnet oplever sit bidrag og sin tilstedeværelse værdsat. Vi medarbejdere står ikke alene med at finde de gode løsninger og handlinger. Vi har et Team som vi hurtigt kan trække på og det gør vi. I teamet er psykolog, inklusionsvejleder, talepædagog, motorikkonsulent og socialrådgiver.

Ad den vej kan vi voksne over tid, nå rigtig langt, men det der dog virker allerbedst er alligevel, når et andet barn inviterer; "Skal vi lege..." "Vil du være med..." Så er der grund til at glæde sig på barnets og fællesskabets vegne.

En rigtig svær problemstilling er derfor også, hvis barnet får sat et prædikat på sig af fællesskabet; "Ham der er altid så stille - han vil hellere passe sig selv, så ham regner vi ikke med" eller "Ham der slår altid og ødelægger legen, - så han må aldrig være med". Så bliver det selvforstærkende og en ond spiral. Nogle af jer har nok selv prøvet det, måske i skolen - det er rigtig svært. I sådan en situation, har børn brug for voksne, der ser hvad der er på spil og handler. Men de har også brug for fællesskaber der er i stand til både at åbne sig og samtidig står på de normer og værdier som fællesskabet er bygget på. I en daginstitution er det børn som er fællesskabet, og de har brug for voksne som viser og fortæller hvad et fællesskab er og hvordan det fungerer. Og de voksne, - det er både os der arbejder her og alle jer forældre.

I vores samfund mener jeg, at fællesskaber bygger på begreber som "*rettigheder og pligter*", "*Frihed og ansvar*" samt ideen om at "*forskellighed er en styrke*". Måske er du enig med mig i det ... I de udsagn forstår vi, at det enkelte medlem af fællesskabet både *får noget* men også *giver noget*. Men hvordan ser det ud i et barneperspektiv, og hvordan kan vi italesætte den salgs højtflyvende ord overfor et barn - vores barn? Jeg tror under alle omstændigheder, at det er mega vigtigt at alle børn lærer at sætte grænser men også lærer tolerance. Lærer at sige "Det vil jeg ikke ha eller være med til" men også at sige "Du må godt være med!" Vi vil gerne hjælpe alle børnene med at sige til og fra. Det gør vi hver dag, mange gange. Det er en læreproces der tager tid og som er en opgave som vi medarbejdere og jer forældre kan og bør samarbejde om. Men det kræver tid, tillid og tålmodighed.

Det der skal give os styrken og troen på at det nytter noget er, at det heldigvis aldrig er hele tiden problemerne står på. Opgaven er der selvfølgelig hele tiden, især for de børn der har kampen i sig. Men vi har gode erfaringer, muligheder og rammer i Skovbørnehuset med at få organiseret dagen, så vi får skabt masser af gode og positive perioder henover dagen for alle børn.